

Oznámenie o strategickom dokumente

Sociálno-klimatický plán

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení
niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Marec 2025

I. Základné údaje o obstarávateľovi

I.1. Názov

Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku

I.2. Identifikačné číslo:

56565321

I.3. Adresa sídla

Tomášikova 14366/64

831 04 Bratislava

I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa a miesto na konzultácie

Ing. Erna Dohnáliková, generálna riaditeľka sekcie plánu obnovy

Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Tomášikova 14366/64

831 04 Bratislava

Email: erna.dohnalikova@vlada.gov.sk

Tel.: +421 2 20925 832

I.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente

Miesto na konzultácie

Sekcia plánu obnovy

RNDr. Jarmila Trenčanská

Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Tomášikova 14366/64

831 04 Bratislava

Email: jarmila.trencanska@vlada.gov.sk

Tel.: +421 2 20925 212

II. Základné údaje o strategickom dokumente

II.1. Názov

Sociálno-klimatický plán

II.2. Charakter dokumentu

Prípravu Sociálno-klimatického plánu zabezpečuje Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku na základe uznesenia vlády SR č. 469 z 20. septembra 2023, bod B.2.

Sociálno-klimatický fond je súčasťou legislatívneho balíka Európskej komisie **Fit for 55** za účelom dosiahnutia cieľov Európskej zelenej dohody (Green Deal). Zriadenie Sociálno-klimatického fondu (ďalej len „SKF“) vychádza z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2023/955 z 10.mája 2023 (ďalej len „nariadenie o SKF“).

Celková finančná alokácia SKF na roky 2026 – 2032 je v objeme 65 mld. Eur/54,6 mld. Eur pre všetky členské štáty EÚ. Maximálna finančná alokácia pre Slovensko predstavuje podiel vo výške 2,36%, t.z. finančný objem **1,53 mld. Eur/1,28 mld. Eur** (v prípade, ak účinnosť smernice o vytvorení systému obchodovania s emisiami z odvetvia budov a dopravy tzv. ETS2 bude od roku 2028).

Sociálno-klimatický plán (ďalej len „SKP“) bude predložený EK do 30.6.2025. SKP bude obsahovať ucelený súbor existujúcich alebo nových vnútroštátnych opatrení a investícií na riešenie vplyvu stanovovania cien uhlíka na zraniteľné domácnosti, zraniteľné mikropodniky a zraniteľných používateľov dopravy.

II.3. Hlavné ciele

Všeobecným cieľom fondu je prispieť k sociálne spravodlivému prechodu ku klimatickej neutralite riešením sociálnych vplyvov začlenenia emisií skleníkových plynov z odvetvia budov a z odvetvia cestnej dopravy do obchodovania s emisnými kvótami tzv. ETS2 (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2023/959, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami).

Sociálno-klimatický fond je zameraný na:

- **podporu opatrení a investícií s cieľom zníženia emisií v odvetví cestnej dopravy a odvetví budov**, zníženie nákladov pre zraniteľné domácnosti, zraniteľné mikropodniky a pre zraniteľných používateľov dopravy, na ktorých má výrazný vplyv začlenenie emisií skleníkových plynov z odvetví budov a cestnej dopravy do rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES,
- **financovanie dočasnej priamej podpory príjmu** pre zraniteľné domácnosti a zraniteľných používateľov dopravy.

II.4. Obsah (osnova)

Sociálno-klimatický plán bude spracovaný v štruktúre, ktorá vyplýva z článku 6 nariadenia o SKF.

Oprávnené opatrenia a investície

V rámci SKP je možné v súlade s článkom 8 nariadenia o SKF podporovať nasledovné opatrenia a investície:

- **obnovu budov** najmä v prípade zraniteľných domácností a mikropodnikov, ktoré využívajú budovy s najhoršou hospodárnosťou, a to aj pokiaľ ide o nájomníkov a ľudí žijúcich v sociálnych bytoch,
- prístup k **cenovo dostupnému energeticky efektívnemu bývaniu** vrátane sociálneho bývania,

- **posilňovanie dekarbonizácie, napr. elektrifikáciou** vykurovania a chladenia budov a varenia v nich, a to prostredníctvom prístupu k cenovo dostupným a energeticky účinným systémom,
- integráciu **výroby a uskladňovania energie z obnoviteľných zdrojov**, a to aj prostredníctvom komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov, občianskych energetických spoločenstiev a ďalších aktívnych odberateľov s cieľom podporiť využívanie vlastnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov,
- ciele **informácie, vzdelávanie, poradenstvo a cieleňá osвета** o nákladovo efektívnych opatreniach a investíciách, dostupnej podpore obnovy budov a energetickej efektívnosti, ako aj o udržateľných a cenovo dostupných alternatívach mobility a dopravy,
- prístup k **vozidlám s nulovými a nízkymi emisiami a bicyklom** vrátane finančnej podpory alebo fiškálnych stimulov,
- **verejnú a súkromnú infraštruktúru** vrátane nákupu vozidiel s nulovými a nízkymi emisiami, infraštruktúru na nabíjanie a dopĺňanie paliva a rozvoj trhu s ojazdenými vozidlami s nulovými emisiami,
- stimuly na používanie **cenovo dostupnej a prístupnej verejnej dopravy**,
- súkromné a verejné subjekty, ktoré vyvíjajú a poskytujú **udržateľnú mobilitu na požiadanie**, služby spoločnej mobility a možností aktívnej mobility.

V záujme obmedzenia vplyvu zvýšenia cien cestnej dopravy a vykurovacích palív môžu členské štáty do SKP zahrnúť aj **priamu podporu príjmu zraniteľným domácnostiam a zraniteľným používateľom dopravy**. Takáto priama podpora:

- musí byť dočasná a postupne sa znižovať,
- nesmie predstavovať viac ako 37,5 % odhadovaných celkových nákladov na SKP.

II.5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu

Vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu a procesu jeho vypracovania, bude dokument v jednom variante ako výsledok dohody všetkých zainteresovaných subjektov z oblasti verejnej správy, z hospodárskej a sociálnej oblasti a subjektov, ktoré zastupujú občiansku spoločnosť, ako aj partnerov z oblasti životného prostredia, mimovládnych organizácií a subjektov zodpovedných za podporu rovnosti a nediskriminácie.

II.6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Predpokladaný časový rámec Sociálno-klimatického plánu. Časový harmonogram je potrebné vnímať ako indikatívny harmonogram. Vypracovanie návrhu strategického dokumentu	I.-II. kvartál 2025
Posúdenie strategického dokumentu z hľadiska vplyvu na životné prostredie	I. kvartál 2025 – III. kvartál 2025
Dopracovanie strategického dokumentu na základe výsledkov posudzovania vplyvov na životné prostredie	IV. kvartál 2025
Schválenie vládou SR	II. kvartál 2025
Predloženie strategického dokumentu na schválenie Európskou komisiou	II. kvartál 2025
Schválenie strategického dokumentu Európskou komisiou	IV. kvartál 2025

II.7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

SKP vychádza z hlavných princípov obsiahnutých v strategických dokumentoch:

Základné legislatívne a strategické rámce EÚ:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybárskom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj na financovanie podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku
- Zmluva o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie) (2016)
- Parížska dohoda - Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (2016)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1992)
- Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy (2013)
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/959 z 10.mája 2023 sa systém obchodovania s emisiami sa rozšíri na sektor budov a cestnej dopravy (ETS2)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10.mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24.júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu mechanizmu spravodlivej transformácie

Strategické rámce SR:

- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2019)
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja (2021)
- Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (2021)
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)
- Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán Slovenska na roky 2021- 2030 (2019)
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2024)
- Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 – pilotná verzia, (2018)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030 – Aktualizácia 2024

II.8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Vláda Slovenskej republiky
Európska komisia

II.9. Druh schvaľovacieho dokumentu

Uznesenie Vlády Slovenskej republiky
Rozhodnutie Európskej komisie o SKP

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

III.1. Požiadavky na vstupy

Najvýznamnejšie vstupy pre pripravovaný Sociálno-klimatický plán:

Požiadavky na vstupy budú spojené s implementáciou jednotlivých opatrení a investícií vo vzťahu k zložkám životného prostredia, ktoré súvisia s úsporou energie (ako sú plyn, pohonné hmoty, elektrina, teplo), nárokmi na dopravu a inú infraštruktúru.

V štádiu vypracovania oznámenia o strategickom dokumente nie sú k dispozícii podrobnejšie informácie o charaktere a rozsahu uvedených vstupov. Tieto údaje budú konkretizované a upresňované v ďalších etapách rozpracovania a realizácie strategického dokumentu prostredníctvom konkrétnych opatrení a investícií. Ľudské zdroje budú potrebným vstupom na všetkých úrovniach verejnej správy (ústrednej, regionálnej a miestnej). Zameranie SKP kladie vysoké nároky na kvalifikačné, organizačné a riadiace kapacity ľudských zdrojov vo verejnej správe na všetkých hierarchických úrovniach. K napĺňaniu cieľov strategického dokumentu bude potrebný efektívny manažment a dobrá spolupráca medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a samosprávou, ako aj zapojenie socioekonomických partnerov na základe princípu partnerstva.

III.2. Údaje o výstupoch

Výstupom bude dokument predložený na rokovanie vlády SR s rozdelením finančných alokácií v rámci opatrení a investícií, ktoré sa budú implementovať v rámci SKP v rokoch 2026 – 2032 v celkovom objeme **1,53 mld. Eur/ 1,28 mld. Eur** (v prípade účinnosti ETS2 až od roku 2028). Vzhľadom na charakter a dosah strategického dokumentu, konkrétne údaje o výstupoch nie sú v etape jeho prípravy k dispozícii. Rovnako, ako údaje o vstupoch budú konkretizované a kvantifikované v ďalších etapách rozpracovania a realizácie strategického dokumentu.

III.3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Predpokladané pozitívne vplyvy na životné prostredie sú zníženie znečistenia ovzdušia, zvýšenie podielu zhodnocovaných odpadov, zvýšenie energetickej efektívnosti dopravného systému a budov, zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a s tým spojené zníženie negatívneho vplyvu dopravy na životné prostredie, zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Predpokladané negatívne vplyvy sú vplyv v dôsledku využívania obnoviteľných zdrojov energie. Pri rozvoji akýchkoľvek ľudských aktivít je potrebné v prvom rade prihliadať na celkovú únosnosť územia. Je potrebné rešpektovať prírodné zákonitosti, štruktúru a dynamiku priestorových krajinných systémov a antropickú činnosť usmerňovať tak, aby sa neprekročili limity únosnosti. Prvoradým parametrom pre

efektívne a environmentálne využívanie obnoviteľných zdrojov energie musí byť stanovenie potenciálu toho ktorého obnoviteľného zdroja v podmienkach Slovenskej republiky v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

Obsahové zameranie navrhovaného SKP v etape vypracovania oznámenia o strategickom dokumente predpokladá vplyvy jeho realizácie na životné prostredie pozitívneho i negatívneho charakteru, ktoré budú podrobnejšie popísané v správe o hodnotení strategického dokumentu.

III.4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Realizáciou opatrení a investícií SKP sa predpokladajú všeobecne prospešné dopady bez negatívneho vplyvu na zdravie obyvateľov a kvalitu ich života.

III.5. Vplyvy na chránené územia

SKP nevytvára predpoklad negatívnych vplyvov na chránené územia, práve naopak, návrhmi aktivít a opatrení majú byť znížené emisie skleníkových plynov a ostatných sledovaných emisií. SKP pri stanovení cieľov a opatrení bude prihliadať na záujmy ochrany prírody a krajiny, a s tým súvisiace negatívne dopady na chránené územia.

S podmienkou realizácie účinných opatrení, ktoré vyplynú z procesu posudzovania, sa závažný vplyv realizácie SKP na chránené územia nepredpokladá.

III.6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

Príprava SKP nebude spojená s environmentálnymi rizikami. V tomto štádiu posudzovania nemožno predpokladať žiadne riziká.

III.7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

V rámci vypracovania Oznámenia a identifikácie predpokladaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia neboli identifikovateľné významné negatívne vplyvy, ktoré by presahovali štátne hranice.

IV. Dotknuté subjekty

IV.1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení

Vzhľadom na celoštátny charakter dokumentu a jeho obsah, zainteresovanou verejnosťou sú všetci občania SR a subjekty, združenia a iniciatívy občanov, právnických a fyzických osôb pôsobiacich v SR, ktoré budú mať záujem zapojiť sa do implementácie SKP.

IV.2. Zoznam dotknutých subjektov

Vládne organizácie:

- Úrad vlády SR
- Ministerstvo dopravy SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo hospodárstva SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo financií SR
- Ministerstvo spravodlivosti SR
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR
- Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
- Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR
- Ministerstvo vnútra SR
- Ministerstvo obrany SR
- Ministerstvo kultúry SR
- Protimonopolný úrad SR
- Štatistický úrad SR
- Úrad pre verejné obstarávanie
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity,
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Regionálna samospráva:

- Bratislavský samosprávny kraj
- Trnavský samosprávny kraj
- Nitriansky samosprávny kraj
- Trenčiansky samosprávny kraj
- Žilinský samosprávny kraj
- Banskobystrický samosprávny kraj
- Prešovský samosprávny kraj
- Košický samosprávny kraj

Dotknuté obce:

Všetky mestá a obce SR

Ostatné dotknuté orgány

- Republiková únia zamestnávateľov
- Únia miest Slovenska
- Združenie miest a obcí Slovenska
- Združenie podnikateľov Slovenska
- Okresný úrad životného prostredia Trnava
- Okresný úrad životného prostredia Bratislava
- Okresný úrad životného prostredia Trenčín
- Okresný úrad životného prostredia Žilina
- Okresný úrad životného prostredia Nitra
- Okresný úrad životného prostredia Banská Bystrica
- Okresný úrad životného prostredia Prešov
- Okresný úrad životného prostredia Košice

IV.3. Dotknuté susedné štáty

Realizáciou SKP ako strategického dokumentu s celoštátnym dosahom sa nepredpokladá negatívny vplyv na štáty susediace so Slovenskou republikou.

V. Doplnujúce údaje

V.1. Mapová a iná grafická dokumentácia

Mapová a grafická dokumentácia nie je súčasťou oznámenia.

V.2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku bude pri príprave SKP vychádzať z pripravovaných, ako aj existujúcich stratégií, ktoré sú uvedené v časti II.7.

VI. Miesto a dátum vypracovania

Bratislava, marec 2025

VII.1. Meno spracovateľa oznámenia

RNDr. Jarmila Trenčanská - sekcia plánu obnovy, Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku

VII.2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa

Potvrdzujem správnosť údajov v oznámení.

Ing. Erna Dohnáliková, generálna riaditeľka sekcie plánu obnovy

Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Tomášikova 14366/64

831 04 Bratislava

Email: erna.dohnalikova@vlada.gov.sk

Telefón: +421 2 20925 832